Sogn regionråd

Sakshandsamar:
Karina Nerland
Tlf: 57 62 96 14
Vår ref.
18/1072-6
Dykkar ref.
17/5047
Dato
08.05.2018

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Høyring av rapport frå ekspertutvalet som har vurdert nye oppgåver til fylkeskommunane

Sogn regionråd er samarbeidsorgan for kommunane Aurland, Balestrand, Høyanger, Leikanger, Luster, Lærdal, Sogndal, Vik og Årdal. Sogn regionråd har i møtet 3. mai 2018 vedteke følgjande fråsegn:

Sogn regionråd støttar ekspertutvalet sine utvida retningsliner for overføring av oppgåver frå staten til det regionale nivået. Rådet føreset no at det vert ei heilskapleg handsaming av framlegget i Stortinget, i god tid før den nye regionstrukturen tek til å gjelde.

Rådet meiner oppgåveoverføringa er eit heilt sentralt element i reforma og heilt nødvendig for å desentralisera makt, tydeleggjera politisk ansvar og utvikla det regionale demokratiet. Å samla desse oppgåvene i eitt folkevalt organ og under éin administrasjon, vil kunne gje meir samordna offentleg verkemiddel- og ressursbruk og betre tenester til innbyggjarane og næringslivet.

Rådet meiner det no hastar med å ta opp att overføring av fleire oppgåver frå regional stat og fylkeskommunen til primærkommunane. Kommunereforma – med fleire større kommunar – gjer dette aktuelt alt frå 2020.

Sogn regionråd vil understreke at det med oppgåvene må følgje full avgjerdsmynde, fornuftige økonomiske rammer og rom til å bygge gode fagmiljø.

Rådet er samd med utvalet i at overføringa særleg må skje innan for dei tre store politikkfelta:

- *Arealbruk, naturverdiar, miljø/klima og samferdsle.*
- *Verkemiddel for næringsutvikling og kompetanse.*
- *Verkemiddel og tenesteoppgåver som er viktige for folk sin helse, trivsel og levekår.*

På desse politikkfelta må oppgåveløysinga både vera kostnadseffektiv og skje så nær innbyggjarane som mogeleg. Rådet stør difor prinsippet om at fylkeskommunen får forvaltningsansvar for alle relevante tilskots- og prosjektmidlar innanfor dei oppgåveområda som vert overførde, og som i dag ligg til departement, direktorat og fylkesmenn.

Rådet er samd med utvalet i at statleg tilsyn bør vera betre samordna og i større grad løyst gjennom gode internkontrollrutinar i fylkeskommunen.

Sogn regionråd vil åtvara mot å gjera dei nye regionane til overkommunar. Det gjeld t.d.:

- *Oppgåver som føreset eit nasjonalt heilskapsgrep og som ikkje skal verta påverka av regional- eller lokalpolitiske tilhøve.*
- *At fylkeskommunen med heimel i plan- og bygningsloven trer inn i kommunestyret si mynde og får høve til å utarbeida juridisk bindande kommunale planar.*

Rådet meiner likevel det er naturleg at ansvaret for planjuridisk rettleiing av kommunane vert ført over frå fylkesmannen til fylkeskommunen.

Postboks 153
6851 Sogndal
Telefon: 57 62 96 00
Telefaks: 57 62 96 01
E-post : postmottak@sogndal.kommune.no
Internett: www.sogn.regionraad.no

Rådet meiner utflytting av statlege arbeidsplassar med nasjonale oppgåver så langt har vore på eit absolutt minimum, men likevel viktig for dei kommunane der dei er lokaliserte. Det er difor nødvendig å vera ekstra varsam med å bryta opp verksemder og fagmiljø med nasjonale oppgåver som alt er lokalisert utanfor Oslo og dei større byane.

Innanfor politikkområdet *samferdsle* er rådet samd med utvalet i overføringa av TT-ordninga og forvaltning av tilskot til breibandutbygging.

Når det gjeld sams vegadministrasjon stør rådet dei ønskjemåla Stortinget tidlegare har oversendt regjeringa. Det er rett å føra regional vegadministrasjon, med ansvar for planlegging og drift av fylkesvegane, over frå Statens vegvesen til regionalt folkevalt nivå.

Innanfor *næring, kompetanse og integrering* meiner rådet det er særs viktig å styrka fylkeskommunen som regional utviklingsaktør og er derfor samd i:

- *Styrking av oppdragsgivaransvaret og den fylkeskommunale eigarskapen i Innovasjon Noreg.*
- *Flytta ansvar for Regionalt næringsprogram og overføra IBU-midlane til fylkeskommunen og Innovasjon Noreg.*
- *Overføra monalege ressursar frå Norsk forskingsråd til dei regionale forskingsfonda.*
- *Leggja ned SIVA og overføra oppgåvene til fylkeskommunen.*
- *Leggja ned Kompetanse Noreg og IMDi og overføra oppgåvene som følgje av nedlegginga.*

Rådet er samd med utvalet i at ressursforvaltning innanfor akvakultur og mineralutvinning i all hovudsak blir som den er i dag.

Innanfor kraftutbygging bør fylkeskommunen få utvida mynde til og å gje konsesjon til små vasskraftverk (1-10 MW) og store vindkraftanlegg (over 1 MW/fem turbinar).

Innanfor politikkområdet *klima, miljø og naturressursar* stør rådet at fylkeskommunen får eit regionalt samordningsansvar på klimaområdet etter den nye klimaloven.

Flytting av det som i dag er fylkesmannen sitt ansvar innan naturforvaltning (artsforvaltning og verneområdeforvaltning), friluftsliv og klima/klimatilpassing er òg naturleg. Fylkeskommunen bør dessutan ta over relevante tilskotsordningar frå Miljødirektoratet og ansvaret frå fylkesmannen i rettleiing av kommunane i saker om motorferdsel i utmark.

Innanfor politikkområdet *helse og levekår* meiner rådet dei regionale folkehelseoppgåvene som i dag ligg hjå fylkesmannen, med unnatak av sjølve tilsynet, vert samla i fylkeskommunen. Dei regionale og nasjonale tilskotsordningane bør følgje med. Eitt folkevalt organ og éin administrasjon vil kunne styrka denne tenesta både politisk, administrativt og fagleg.

Det går fram av ekspertutvalet sin rapport at politikkområdet *kultur og kulturminnevern* er prega av:

- *Mange detaljerte og sentraliserte tilskotsordningar forvalta av Kulturdepartementet, Norsk kulturråd, Arkivverket, Nasjonalbiblioteket og Riksantikvaren.*
- *Kulturdepartementet sin sentraliserte prosjekt- og driftsfinansiering av mange regionale institusjonar.*

Fylkeskommunen er alt no sentral i sakshandsaminga av tilskota og ofte med i finansieringa av dei regionale institusjonane. Sogn regionråd meiner derfor ei regional forvaltning er meir naturleg og dessutan kostnadseffektiv med m.a. redusert dobbeltarbeid og forenkla rapportering. Rådet er òg samd i at førstelineoppgåvene på kulturminnefeltet vert lagt til fylkeskommunen.

Sogn regionråd meiner at behovet for nærleik til brukarane og tett dialog med fleire kommunale tenester som t.d. skule, barnehage og primærhelseteneste gjer at det ikkje er nødvendig å vurdera å gjera barneverntenesta fylkeskommunal. Tenesta bør framleis vera kommunal eller interkommunal.

Rådet stør utvalet sitt framlegg om ny vurdering av organiseringa av spesialisthelsetenesta, der ein fylkeskommunal modell er med i utgreiinga. Det er dessutan naturleg å greie ut overføring av statleg ansvar til fylkeskommunen innanfor samordning av brann- og ulukkesberedskap og internasjonalisering.

Med helsing

Jan Geir Solheim
leiar i Sogn regionråd

Brevet er elektronisk godkjent og er utan underskrift